

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
STRUČNI STUDIJ - ODRŽIVI RAZVOJ

FILIP ROGINEK

PROCJENA UTJECAJA ZAHVATA NA OKOLIŠ KAO INSTRUMENT
ZAŠTITE OKOLIŠA U VARAŽDINSKOJ ŽUPANIJ

ČAKOVEC, rujan 2017

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
STRUČNI STUDIJ - ODRŽIVI RAZVOJ

FILIP ROGINEK

PROCJENA UTJECAJA ZAHVATA NA OKOLIŠ KAO INSTRUMENT
ZAŠTITE OKOLIŠA U VARAŽDINSKOJ ŽUPANIJI

ZAVRŠNI RAD

ČAKOVEC, rujan 2017.

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
STRUČNI STUDIJ - ODRŽIVI RAZVOJ

FILIP ROGINEK

PROCJENA UTJECAJA ZAHVATA NA OKOLIŠ KAO INSTRUMENT
ZAŠTITE OKOLIŠA U VARAŽDINSKOJ ŽUPANIJ

ENVIRONMETAL IMPACT ASSESSMENT AS AN INSTRUMENT OF
ENVIRONMENTAL PROTECTION IN VARAŽDIN COUNTY

Mentor:

dr.sc. Dragutin Vincek

ZAVRŠNI RAD

ČAKOVEC, rujan 2017.

Zahvala

Prije svega želio bih zahvaliti mentoru dr.sc. Dragutinu Vinceku koji mi je izašao u susret i bio dostupan uvijek sa svojim stručnim znanjem te mi svojim savjetima pomogao u izradi završnoga rada. Također se želim zahvaliti profesorima Međimurskog Veleučilišta u Čakovcu koji su mi tijekom proteklih triju godina studija pomogli da steknem kompetencije koje su potrebne jednome inženjeru održivog razvoja.

Posebnu zahvalu dugujem svojim roditeljima koji su mi omogućili studiranje i bili podrška cijelo vrijeme studija.

Filip Roginek

SAŽETAK

U ovom radu analizira se procjena utjecaja zahvata na okoliš na području Varaždinske županije. Procjena utjecaja zahvata na okoliš provodi se pod nadležnošću Upravnog tijela u Varaždinskoj županiji, a čiji postupak provedbe je utvrđen Zakonom i Uredbom. Procjena utjecaja zahvata na okoliš (PUO) jedan je od naredbodavnih instrumenata zaštite okoliša. PUO analizira i daje ocjenu o stanju okoliša za vrijeme zahvata, prilikom korištenja izgrađenog zahvata te nakon obustave radova na izgrađenom zahvatu. Svaka procjena utjecaja zahvata na okoliš podložna je javnoj raspravi o čemu se javnost obavještava putem službenih glasila. U Varaždinskoj županiji dosad je provedeno više od 60 procjena utjecaja zahvata na okoliš, a njihov broj u budućnosti definirat će se razmjerno projektima odnosno razvoju gospodarstva.

Ključne riječi - *Procjena utjecaja zahvata na okoliš, Naredbodavni instrumenti zaštite okoliša, Varaždinska županija*

SUMMARY

This final esis analyzes the impact of environmental interventions in the Varaždin County area. The environmental impact assessment (EIA) is carried out under the authority of the Managing Authority of Varaždin County, whose implementation procedures are defined by the Act and the Regulation. Environmental Impact Assessment (EIA) is one of the mandatory environmental protection instruments. EIA also analyzes and evaluates the state of the environment during the operation, the use of the built procedure and after the finalizing of project on the completed procedure. Each environmental impact assessment is subject to go on an public hearing and the public being informed through the “ Official gazette of Varaždin County “. So far, in the County of Varaždin, more than 60 EIA have been carried out and their number will be defined in future in proportion to the projects or the development of the economy.

Key words - Environmental Impact Assessment (EIA), Mandatory environmental protection instruments, Varaždin county

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. INSTRUMENTI ZAŠTITE OKOLIŠA	2
2.1. Standardi kakvoće okoliša i tehnički standardi zaštite okoliša	3
2.2. Strateška procjena utjecaja strategije, plana i programa na okoliš	3
2.3. Okolišna dozvola.....	5
2.4. Sprječavanje velikih nesreća koje uključuju opasne tvari	7
2.5. Prostorni planovi kao instrument zaštite okoliša.....	7
2.6. Prekogranični utjecaj strategije, plana i programa, zahvata i postrojenja na okoliš	8
2.7. Mjere zaštite okoliša za zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš	9
3. PROCJENA UTJECAJA ZAHVATA NA OKOLIŠ.....	10
3.1. Procjena utjecaja na okoliš u Republici Hrvatskoj.....	11
3.2. Pravne regulative	11
3.3. Učinkovitost postupka procjene utjecaja na okoliš.....	13
3.4. Aktualni problemi u Republici Hrvatskoj.....	13
4. POSTUPAK PROCJENE UTJECAJA NA OKOLIŠ	15
4.1. Ocjena o potrebi ocjene	19
4.2. Zahvati za koje je potrebna PUO.....	20
5. STUDIJA O UTJECAJU ZAHVATA NA OKOLIŠ.....	22
5.1. Sadržaj Studije o utjecaju zahvata (SUO) na okoliš	22
6. JAVNA RASPRAVA.....	25
6.1. Uvid javnosti u izlaganje	25
7. PUO U VARAŽDINSKOJ ŽUPANIJI	27
8. PRIKAZ PUO U VARAŽDINSKOJ ŽUPANIJI	28
8.1. Sudjelovanje javnosti u postupcima Procjene utjecaja na okoliš	36
8.2. Ocjena o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš	36

9.ZAKLJUČAK	42
10. LITERATURA.....	43
Prilozi i grafovi	45

1. UVOD

Početak globalizacije u 20. stoljeću, tehnologija i društvo bilježe eksponencijalan rast u razvoju diljem svijeta. Posljedica toga jest brže građenje nastambi i objekata u prirodnom okruženju te utjecaj na okolinu i njezin daljnji razvoj. O tome kakav je utjecaj imalo širenje građevinskih objekata i promjene u strukturi okoliša, malo se znalo prije 70-tih godina 20-tog stoljeća. Naime, u velikim gradovima osjetio se značajan negativan utjecaj na atmosferu i zdravlje ljudi i okoline u kojoj se nalaze. U nastojanju da se smanji negativan utjecaj na okoliš, nastaje postupak zvan „**Environmental impact assessment**“ (eng. *Procjena utjecaja na okoliš*). Do tog vremena čovjek je mijenjao prirodu u vlastitu korist. Uzrokom globalizacije te edukacijom stanovništva, Znanost je počela bilježiti sve veći rast u razvoju i zanimanju za zaštitom okoliša. To je otvorilo vrata novim tehnologijama i znanju koje do tada čovjek nije imao. Također, znanje je postalo dostupnije svima.

Čovjek počinje crpiti razne izvore koji prije nisu bili poznati niti dostupni. Kako bi uspješno iskorištavao izvore Zemlje, čovjek počinje koristiti novonastalu tehnologiju koja se danas sve više razvija. Počeo je graditi objekte, pomagala i instrumente u svrhu brže eksploatacije bez obzira na utjecaj na okoliš.

Ljudskim djelovanjem, korištenjem i prilagođavanjem okoliša sebi i svojim potrebama, u kratko vrijeme uzrokovane su drastične promjene očitovane u sastavnicama okoliša. Primjerice, prebrza eksploatacija i iskorištavanje neobnovljivih izvora energije koji su nastajali milijunima godina i izumiranje životinjskih vrsta koje utječu na život okoline. Posljedica toga je nastanak Zakona o zaštiti okoliša. Spomenutim Zakonom, uređena su načela zaštite okoliša kao održivi razvoj, zaštita sastavnica okoliša, zaštita od utjecaja preopterećenja, instrumenti zaštite okoliša te mnoge druge.

2. INSTRUMENTI ZAŠTITE OKOLIŠA

Instrumenti zaštite okoliša dijele se na ekonomske, dobrovoljne i naredbodavne.

Naredbodavni instrumenti zaštite okoliša su mjere koje potiču zaštitu okoliša te se dijele:

1. Standardi kakvoće okoliša i tehnički standardi zaštite okoliša
2. Strateška procjena utjecaja strategije, plana i programa na okoliš
- 3. Procjena utjecaja zahvata na okoliš**
4. Okolišna dozvola
5. Sprječavanje velikih nesreća koje uključuju opasne tvari
6. Prostorni planovi kao instrument zaštite okoliša
7. Prekogranični utjecaj strategije, plana i programa, zahvata i postrojenja na okoliš
8. Mjere zaštite okoliša za zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš

2.1. Standardi kakvoće okoliša i tehnički standardi zaštite okoliša

Standardi kakvoće odnosno kvalitete okoliša određeni su Zakonom, a ako ne Zakonom, tada ih Vlada propisuje Uredbom, odnosno ministar koji je nadležan za pojedinu sastavnicu okoliša Pravilnikom. Standardi kvalitete okoliša sadrže vrijednosti koje predstavljaju granicu za pokazatelje, ovisno o sastavnici okoliša, posebice za ugrožena ili osjetljiva područja. „Standardi kakvoće okoliša određuju se tijekom postupka procjene utjecaja zahvata na okoliš, odnosno tijekom izdavanja okolišne dozvole za postojeće postrojenje. Postoje posebni propisi koji određuju tehničke standarde zaštite okoliša koji su propisani Zakonom o zaštiti okoliša, članak 64. (NN 78/15). Tehničke standardne Uredbom propisuje Vlada, odnosno ministar koji je Pravilnikom nadležan za pojedinu sastavnicu okoliša.

Propisani tehnički standardi određuju :

- način na koji je proizvod izrađen, proizveden, označen, postupan te korišten
- način na koji je korišten pogon, uređaj, oprema
- proizvodni postupak
- način obračuna troškova utvrđivanja kvalitete te praćenje kvalitete proizvoda, pogona, uređaja, opreme i proizvodnih postupaka
- način na koji se postupa s proizvodima, uređajima, pogonima, postrojenjima i opremom nakon prestanka korištenja.“ [1]

2.2 Strateška procjena utjecaja strategije, plana i programa na okoliš

„Strateška procjena utjecaja na okoliš (SPUO) je postupak za izvršenje procjene mogućih značajnih utjecaja na okoliš za koje postoji mogućnost nastajanja kao nusprodukta tijekom provedbe programa, plana ili strategije.

Ciljevi zaštite okoliša koji su definirani strateškom procjenom utjecaja na okoliš, zahvaćaju sve one ciljeve koji teže očuvanju ili poboljšanju stanja okoliša.

Osnovna načela Strateške procjene su:

1. Načelo održivog razvoja koje se zalaže:

- a) za očuvanje prirodnih blagodati i potrošnju obnovljivih resursa u granicama da okoliš to može prirodnim putem nadoknaditi te granica potrošnje neobnovljivih izvora koje mijenjaju obnovljivi izvori energije
 - b) da stupanj zagađivača koji se emitira, ne prelazi kapacitete zraka, vode i tla
 - c) za stalno očuvanje biološke raznolikosti, ljudskog zdravlja, kakvoće zraka, tla i vode prema standardima dovoljnim za život i blagostanje ljudi, životinja i bilnog svijeta.
2. Načelo integralnosti koje se zalaže za zahtjev za zaštitom okoliša, odnosno za očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti u odgovarajuće programe i planove.
 3. Načelo predostrožnosti koje podrazumijeva da će se strategije, planovi i postupci provoditi na način da se spriječi zagađenje okoliša i da konačan utjecaj bude što manje opterećenje okolišu.
 4. Načelo suradnje i podjele odgovornosti koje se zalaže za zajedničko djelovanje svih subjekata s ciljem da se okoliš zaštititi, a da subjekti djeluju u okviru vlastite odgovornosti.
 5. Načelo javnosti s ciljem informiranja javnosti o planu, strategiji ili postupku te o utjecaju koji će se vršiti na okoliš i mjere koje će se poduzimati. Javnost mora imati dostupne informacije o projektu i prije i poslije postupka.

„U Republici Hrvatskoj strateška procjena utjecaja na okoliš definirana je Zakonom za zaštitu okoliša. Procjena je vođena temeljem Strateške studije koja identificira, opisuje te ocjenjuje značajnije utjecaje na okoliš, odnosno eventualno njihova rješenja.“ [2]

„Postupak strateške procjene provodi se prilikom izrade nacrtu prijedloga strategije, plana ili programa prije no što je utvrđen konačan prijedlog i prije upute u postupak donošenja. Prije nego li je utvrđen nacrt prijedloga strategije, plana ili programa koji se daje na javnu raspravu, nacrti planova su razmatrani, a konačni rezultati su ocijenjeni od strane savjetodavno-stručnog povjerenstva koji o tome iznosi svoje mišljenje. Tijelo koje je zaduženo za provođenje postupka, obavezno je dostaviti

plan strategije, plana ili programa osobama odnosno tijelima na mišljenje prema određenim posebnim propisima.” [3]

Kada strateška procjena uključuje i ocjenu prihvatljivosti strategije, plana ili programa za ekološku mrežu prema posebnom propisu, postupak ocjene prihvatljivosti strategije, plana ili programa za ekološku mrežu u okviru postupka strateške procjene se provodi.

2.3. Okolišna dozvola

„S ciljem da se okoliš cjelovito zaštititi putem kontrole onečišćenja i integriranog sprječavanja, a pritom osiguravajući visoku razinu zaštite okoliša te uvjeta za sprječavanje onečišćenja proizvode industrijskom aktivnošću, izdaje se okolišna dozvola.

Okolišnom dozvolom određuju se mjere zaštite tla, zraka, voda i ostalih sastavnica okoliša u okviru najboljih raspoloživih tehnika koje su propisane.

Tijekom postupka ishoda okolišne dozvole, u vidu su prijedlozi, primjedbe i mišljenja javnosti te rezultati prekograničnih konzultacija ako su obavezne sukladno Zakonu o zaštiti okoliša.

Kako bi se izdala okolišna dozvola, potrebno je zadovoljiti zahtjeve i kriterije za izdavanje okolišne dozvole koje uredbom uređuje Vlada. Pritom, moraju se zadovoljiti:

- način dostave podataka o praćenju emisija u okoliš
- uvjeti postrojenja pri čemu se mogu utvrditi novi uvjeti ili izmijeniti postojeći uvjeti te dopuniti tehnike zaštite okoliša koji se već navode u dozvoli
- način utvrđivanja graničnih vrijednosti emisija te način primjene jednakovrijednih parametara i ostalih tehničkih mjera kao i iznimke od primjene istih
- način praćenja procesa i emisija zadovoljene prema zahtjevima NRT-a za postizanje najučinkovitije tehnike rada

- način primjene općih pravila odnosno, uvjeta dozvole uključujući vrijednosti emisija kojima je obvezana stranka za djelatnosti prema kojima je izdana okolišna dozvola
- obrasci kao dio zahtjeva za okolišnu dozvolu i sadržaj Temelnog izvješćaja
- popis tvari onečišćivača
- kriteriji, način određivanja i rokovi za primjenu NRT-a, odnosno primjene najbolje raspoložive tehnike za rad postrojenja ”[4]

Konačno rješenje o okolišnoj dozvoli sadrži:

- popis djelatnosti u postrojenju
- odredbu kojom se potvrđuje da su tehnike zaštite okoliša utvrđene u pisanom obliku u knjizi koja je sastavni dio dozvole
- odredbu o tajnosti podataka
- odredbu da su propisane tehnike zapisane u knjizi koja je sastavni dio dozvole
- rok za razmatranje tehnika iz okolišne dozvole
- odredbu da je dozvola upisana u Očevidnik okolišnih dozvola

U dozvoli su opisane tehnike rada vezane uz proces u postrojenju poput procesa pokretanja i zaustavljanja postrojenja, tehnike kontrole i prevencije onečišćenja i emisija u sastavnice okoliša, gospodarenje otpadom, mjere praćenja emisija u okoliš s metodologijom mjerenja. Također su opisane granične vrijednosti emisija za onečišćujuće tvari, potrebne mjere izvan postrojenja i obveze izvještavanja nadležnih tijela i javnosti o rezultatima praćenja emisija.

Nakon dobivanja okolišne dozvole, operater je obavezan Agenciji za zaštitu okoliša dostavljati rezultate o praćenju emisija u sastavnice okoliša u skladu s propisanim obvezama o izvješćivanju i bez odgode prijaviti Inspekciji zaštite okoliša svaki nepredviđeni događaj u postrojenju ili okolišu koji može bitno utjecati na okoliš. Svakih pet godina Ministarstvo po službenoj dužnosti razmatra, a ako je potrebno, mijenja ili dopunjava Okolišnu dozvolu.

2.4. Sprječavanje velikih nesreća koje uključuju opasne tvari

Pri sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari, Uredbom je uređen popis vrsta opasnih tvari koje su prisutne u području postrojenja. Uređen je način utvrđivanja količina, način utvrđivanja dopuštenih količina i kriterija prema kojima se tvari klasificiraju kao opasne. Također, način postupanja u slučaju prisutnosti opasnih tvari te određen postupak sprečavanja nastajanja i širenja opasnih tvari. Uređuje operaterove postupke u slučaju nastale nesreće i prevencije daljnjeg utjecaja na okoliš.

„Domino efekt“ je niz povezanih učinaka koji zbog međusobnog razmještaja i blizine postrojenja, odnosno dijelova postrojenja ili grupe postrojenja i količina opasnih tvari prisutnih u tim postrojenjima, povećavaju mogućnost izbijanja velike nesreće ili pogoršavaju posljedice nastale nesreće.“ [5]

Prilikom promjena u sustavu upravljanja sigurnošću koje mogu rezultirati većim rizikom od nastanka velike nesreće, obavezno je obaviti analizu aktivnosti i reviziju aktivnosti i sigurnosti te obavijestiti nadležna tijela. Ako je zbog promjene u sustavu upravljanja potrebna izrada nove Politike sprječavanja velikih nesreća, operater je dužan izraditi novu suglasnost u razdoblju do pet godina.

Prilikom događaja velike nesreće, obavezno je izvijestiti nadležna tijela sa sljedećim informacijama:

- koji je uzrok nastajanja velike nesreće
- koje su opasne tvari prisutne za vrijeme i nakon velike nesreće
- procijeniti posljedice velike nesreće koje se odnose na ljudsko zdravlje, materijalna dobra i okoliš
- koje su preventivne mjere poduzete.

2.5. Prostorni planovi kao instrument zaštite okoliša

„Ciljevi sprječavanja onečišćenja okoliša i ograničavanja onečišćenja uzimaju se u obzir pri izradi prostornih planova i pri donošenju odluka u skladu s propisom kojim se uređuje prostorno uređenje, posebno prilikom određivanja lokacija za nova postrojenja, odnosno područja postrojenja, utvrđivanja promjena nastalih na postojećim

postrojenjima i planiranja novih građevina kao što su prometnice, javne površine i stambena područja.” [1]

2.6. Prekogranični utjecaj strategije, plana i programa, zahvata i postrojenja na okoliš

„Kada Ministarstvo, u postupku strateške procjene, procijeni da bi provedba strategije, plana i programa mogla značajno utjecati na okoliš i/ili zdravlje ljudi druge države ili ako država koja bi mogla biti izložena značajnom utjecaju to zatraži, obvezno je obavijestiti nadležno tijelo druge države o nacrtu prijedloga strategije, plana i programa prije stavljanja u proceduru donošenja.“

Zakon o zaštiti okoliša, članak 135. – „Kada Ministarstvo, odnosno nadležno upravno tijelo u županiji te u Gradu Zagrebu, po primitku zahtjeva za ocjenu o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš ili po primitku zahtjeva za procjenu utjecaja zahvata na okoliš, procijeni da bi zahvat mogao znatnije utjecati na okoliš druge države, obvezno je dostaviti nadležnom tijelu druge države obavijest o zahtjevu. Obavijest o zahtjevu Ministarstvo će dostaviti i na zahtjev druge države. Ova obavijest se dostavlja najkasnije nakon što se o primitku zahtjeva informira javnost Države.“

Zakon o zaštiti okoliša, članak 136.- „Kada Ministarstvo procijeni da bi zahvat koji će se provesti na teritoriju druge države mogao znatnije utjecati na okoliš u Državi, ili na temelju obavijesti koju druga država dostavi, ili Ministarstvo dozna za zahvat u okoliš, ali o njemu nije primilo obavijest druge države, izvijestit će tu državu o namjeri sudjelovanja u postupku procjene utjecaja toga zahvata na okoliš.“ [1]

U člancima 137. , 138. , 139. Zakona o zaštiti okoliša, govori se o obavještanju druge države o nesreći te o sudjelovanju javnosti u procesu izdavanja dozvole za korištenje drugoj državi.

2.7. Mjere zaštite okoliša za zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš

„Mjere zaštite okoliša za zahvate za koje ovim Zakonom nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš, a za koje je, radi ispunjenja ugovornih obveza preuzetih međunarodnim ugovorima i sporazumima i radi provedbe postupaka prema posebnim Zakonima i Propisima, te u drugim slučajevima potrebno utvrditi prihvatljivost zahvata s obzirom na utjecaj na okoliš, određuju se elaboratom zaštite okoliša.” [1]

3. PROCJENA UTJECAJA ZAHVATA NA OKOLIŠ

Početak globalizacije u 20. stoljeću, tehnologija i društvo bilježe eksponencijalan rast u razvoju diljem svijeta. Posljedica toga jest brže građenje nastambi i objekata u prirodnom okruženju te utjecaj na okolinu i njen daljnji razvoj. U nastojanju da se smanji negativan utjecaj na okoliš, nastaje postupak zvani „Environmental impact assessment“ (eng. *Procjena utjecaja na okoliš*). Procjena utjecaja zahvata (PUO) na okoliš je postupak analiziranja i ocjenjivanja prihvatljivosti zahvata koji se namjerava izvesti uzimajući u obzir okoliš te mjere zaštite okoliša koje se provode tijekom priprema za izvođenje zahvata. Dobiveni rezultati analize koriste se u planiranju, odobravanju te primjeni planiranih zahvata. Ovaj postupak se provodi s ciljem pružanja informacija koje služe ne samo očuvanja okoliša, već i budućnosti tog okoliša kako bi izazvali promjene u okolišu u najmanjoj mogućoj mjeri, postigli najveću moguću očuvanost kakvoće okoliša i olakšali okolišu da se što lakše prilagodi promjenama koje su uzrokovane vanjskim utjecajima. Posebice je važno predvidjeti i izbjeći štetu na okolišu. PUO štiti i jedno od ustavnih načela Republike Hrvatske, a to je, pravo na zdravlje prema kojem Republika Hrvatska osigurava pravo građana na zdrav okoliš te su prema tome dužni skrbiti za zaštitu zdravlja ljudi te okoliša. „Utjecaji na okoliš razlikuju se:

- prema opsegu : lokalni, regionalni, kontinentalni i globalni
- prema karakteru : svakodnevni, povremeni (akcidentalni) ili veoma rijetki
- prema trajanju : kratkotrajni, dugotrajni i vremenski neograničeni
- po mogućnosti sanacije posljedica: povratni ili nepovratni, nadoknadivi i nenadoknadivi,
- prema vrsti : zdravstvene (prioritetno zdravlje ljudi) i ekološke.” [6]

Sjedinjene Američke Države su prva zemlja koja je razvila sustav procjene utjecaja na okoliš. Kada je 1962. godine izdato djelo „Silent Spring“ autorice Rachel Carson, razina svijesti o utjecaju na okolinu drastično se povećala te se brže razvijaju zakoni o zaštiti okoliša. Godine 1970. u Sjedinjenim Američkim Državama uspostavljena je National Environmental Policy Act (eng. „Nacionalni akt politike okoliša“) odnosno NEPA, s ciljem stvaranja te održavanja uvjeta za ljudsku koegzistenciju s prirodom [7]. Po uzoru na Sjedinjene Američke Države, PUO uvode

Kanada, Australija i Novi Zeland. Prvi sistematski dokument u Hrvatskoj napravljen je 1969.godine, čak prije američkog zakona NEPA u 1970. godini.

Trend se nastavlja u Europi tijekom '80-tih godina što je uzrok nastajanja direktive EU EIA Directive 85/337 koja je svoj utjecaj nastavila širiti i na ostale zemlje tijekom '90-ih godina, a danas vrši primjenu u velikoj većini zemalja u svijetu. Iako mnoge države imaju različita geološka, hidrogeološka i seizmološka obilježja, metodologija procjene utjecaja na okoliš je slična. Postupak procjene utjecaja na okoliš je obzirnno ujednačen, odnosno u skladu s karakteristikama zemalja na prostoru Europske Unije.

3.1. Procjena utjecaja na okoliš u Republici Hrvatskoj

Godine 1984. uveden je Pravilnik o izradi studije o utjecaju na okolinu koji se u Republiku Hrvatsku uvodi kao obavezan postupak procjene utjecaja na okoliš. Godine 2007., s ciljem usklađenja hrvatskog zakonodavstva o zaštiti okoliša sa zakonodavstvom o zaštiti okoliša EU, donesen je novi Zakon o zaštiti okoliša, dok su 2008. godine uvedene nove dvije Uredbe za sudjelovanje javnosti i procjenu utjecaja zahvata na okoliš. Od početaka procjene utjecaja zahvata na okoliš u Republici Hrvatskoj pa do 21. rujna 2013.godine, provedeno je više od 2000 postupaka.

3.2. Pravne regulative

„Procjena utjecaja zahvata na okoliš provodi se temeljem Zakona o zaštiti okoliša i Uredbe. Postupak PUO mora se provoditi na način da se utvrđuju mogući izravni i neizravni utjecaji pri zahvatu na sastavnice okoliša uzimajući u obzir njihove međuodnose. U namjeri postizanja najveće moguće očuvanosti kakvoće okoliša, u ranoj fazi planiranja zahvata potrebno je ostvariti načelo predostrožnosti kako bi se utjecaji zahvata ograničili na najmanju moguću mjeru. Procjena se provodi prije izdavanja lokacijske dozvole za provedbu zahvata ili nekog drugog odobrenja za čiji zahvat nije potrebno izdavanje lokacijske dozvole.”[8]

„Ekološka mreža čini sustav povezanih ili prostorno ekološki srodnih područja koja svojom bioraznolikošću teži očuvanju prirodne ravnoteže. U slučaju da se ocjenom prihvatljivosti zahvata utvrdi da zahvat negativno utječe na ekološku mrežu, zahvat se

može nastaviti ako javni interes prevladava, no uz obveznu provedbu kompenzacijskih uvjeta kao ekološki instrument.

Uredbom Vlade određeni su zahvati za koje je obvezna procjena utjecaja na okoliš i zahvati za koje se provodi ocjena o potrebi procjene utjecaja na okoliš. Ovim stavkom određeni su:

- zahtjevi i kriteriji za procjenu utjecaja zahvata na okoliš
- sadržaj studije o procjeni utjecaja zahvata na okoliš
- način sudjelovanja ovlaštenika koji je izradio studiju o procjeni utjecaja zahvata na okoliš
- način pojedinačnih ispitivanja i kriteriji na temelju kojih je odlučeno o nužnosti procjene utjecaja zahvata na okoliš
- obvezan pismeni sadržaj dostavljen javnosti
- način rada i obvezni sadržaj mišljenja izdano od povjerenstva.”[8]

„Zahtjev za procjenu utjecaja zahvata na okoliš sadrži:

1. podatke o nositelju zahvata:
 - a) za pravnu i fizičku osobu obrtnika: naziv i sjedište tvrtke, OIB, ime odgovorne osobe, broj telefona i adresa elektroničke pošte.
 - b) za fizičku osobu: ime i prezime, adresa, broj telefona i adresa elektroničke pošte
2. podatke o lokaciji i zahvatu:
 - a) lokacija: naziv jedinice lokalne i regionalne samouprave u blizini zahvata
 - b) zahvat: točan naziv zahvata u skladu s Uredbom
3. podatke o usklađenosti zahvata s prostorno-planskom dokumentacijom
4. odgovarajući akt nadležnog tijela o potrebi provedbe ocjene o prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu sukladno posebnom propisu
5. podatke o ovlašteniku
6. studiju o utjecaju zahvata na okoliš na pisanom mediju.

Mjere praćenja stanja okoliša prihvaćeni rješenjem o prihvatljivosti zahvata za okoliš, obvezan je sadržaj dozvola za provedbu zahvata.

Prilikom promjene ili dopune namjeravanog zahvata za koji je već izdano rješenje, nositelj zahvata obavezan je predati rješenje o nastalim promjenama prije dobivanja lokacijske dozvole ili drugog akta prema posebnom propisu. Značajnost izmjena ocjenjuje nadležna osoba tijekom postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš.” [8]

3.3. Učinkovitost postupka procjene utjecaja na okoliš

„Istraživanje je također potvrdilo visoku razinu kompleksnosti PUO, posebno društvene jer su stavovi sudionika o mnogim pitanjima oprečni, što posredno upućuje i na značajne razlike u vrijednostima i/ili dijagnozi pojedinih problema u praksi“. [9]

Naime, stavovi mnogih sudionika mogu biti kontradiktorni što dovodi do osmišljavanja rješenja visoke razine kompleksnosti. Visoka razina kompleksnosti se sastoji od uočavanja, predviđanja te razmišljanja o međuodnosima između pojedinih stavki te međusobnim utjecajima. Zbog međusobnih poveznica, rješenja za pojedine nedostatke nije učinkovito rješavati zasebno. Cilj je pronaći produktivno rješenje za napredak djelotvornosti PUO uzimajući sve međuodnose u obzir.

3.4. Aktualni problemi u Republici Hrvatskoj

Birokratiziranost postupka procjene utjecaja zahvata na okoliš, izazov je na koji upućuju mnogobrojni sudionici u istima. Za optimalnu učinkovitost, sam postupak procjene utjecaja na okoliš mora biti jednostavan i učinkovit. Kako bi se to postiglo, potrebno je provoditi:

- osiguranje i kontrolu kvalitete
- pažnju na ključne probleme
- nužnu stručnost prisutnu na svim razinama
- provođenje zakonskih normi i ostalih regulativa
- ispravno informiranje javnosti putem kvalificiranih osoba.

„Izbor konzultanta za dokumentaciju potrebnu za PUO ovisi o jednom parametru, to jest cijeni. Posljedica se očituje u padu cijene dokumentacije i padu kvalitete potrebnih dokumenata. Naime, zbog nedostatka kvalitetne definicije sadržaja posla,

smanjen je sadržaj po kvaliteti i rasponu. Nedostaci i propusti tijekom ocjene procjene utjecaja na okoliš utječu povećanim troškovima u kasnijim fazama projekta.

Izrada dokumentacije za procjenu utjecaja na okoliš multidisciplinarni je zadatak. Potrebno je mnogo znanja i stručnjaka za izradu dokumentacije. Aktualni slučaj je individualno usmjerenje prema jednom specifičnom području bez usmjerenja na ostale discipline.” [6]

Slaba zastupljenost predmeta vezanih za zaštitu okoliša na sveučilišnim studijima također je jedan od velikih problema s kojima se susrećemo. Zbog toga u medijima nedostaju novinari sa širim znanjima iz područja zaštite okoliša pa je obrada nekih tema od nekada i velikog javnog interesa često površna, neadekvatna, a nerijetko i potpuno pogrešna.

PUO	SPUO
Korišten za konkretne projekte	Korišten za politiku, planove i programe
Ranija faza u razvoju projekta	Ranija faza u strateškom planiranju
Ograničen raspon alternativa	Širok raspon alternativa
Postupak vodi predlagač projekta	Postupak provodi nadležno tijelo
Usmjerenost na dobivanje dozvole za projekt	Usmjerenost na posljedice odluka PP-a za buduće odluke na nižim razinama
Studija utjecaja na okoliš je predmet odobrenja	Strateška studija utjecaja na okoliš je predmet ocjene
Ograničen pregled kumulativnih učinaka	Razmatranje kumulativnih učinaka i učinaka velikih razmjera

Tablica 1. Razlika između procjene utjecaja na okoliš i strateške procjene utjecaja na okoliš

Izvor: autor

4. POSTUPAK PROCJENE UTJECAJA NA OKOLIŠ

Vlada Republike Hrvatske donijela je Uredbu o procjeni utjecaja zahvata na okoliš u kojoj stoji sljedeće:

" Ovom Uredbom pobliže se određuje zahtjev i kriteriji za procjenu utjecaja zahvata na okoliš, sadržaj studije o procjeni utjecaja zahvata na okoliš u slučaju kada sadržaj studije nije određen uputom, način sudjelovanja ovlaštenika koji je izradio studiju o procjeni utjecaja zahvata na okoliš, način pojedinačnih ispitivanja i kriteriji na temelju kojih se odlučuje o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš, način davanja ocjene; zahtjev za izdavanje upute o sadržaju studije o procjeni utjecaja na okoliš i način izdavanja te upute; obvezni sadržaj pismena koja se izdaju vezano za informiranje javnosti i sudjelovanje zainteresirane javnosti u postupcima: procjene utjecaja zahvata na okoliš, ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš i izdavanja upute o sadržaju studije o procjeni utjecaja zahvata na okoliš te način rada i obvezni sadržaj mišljenja koje izdaje povjerenstvo koje sudjeluje u postupku procjene utjecaja zahvata na okoliš, izradu smjernica za izradu studija utjecaja na okoliš, sadržaj elaborata iz članka 82. stavka 2. podstavka 3. Zakona, te druga pitanja s tim u vezi. "

U članku 2. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš stoji:

" 1. Direktiva 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš (kodifikacija) (Tekst značajan za EGP) (SL L 26, 28. 1. 2012); "

" 2. Direktiva 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprječavanje i kontrola onečišćenja) (preinačena) (tekst značajan za EGP) (SL L 334, 17. 12. 2010.)."

Nadalje u Uredbi o PUO piše da je Ovlaštenik fizička ili pravna osoba odgovorna za točnost i udovoljenost propisanim zahtjevima vezano uz izradu te sadržaj studije. Tijekom javne rasprave, očekivano je od ovlaštenika da odgovara na pitanja odnosi li se neki propis na zahvat. Odgovori su upućeni predstavnicima javnosti i zainteresirane javnosti. Interes nositelja zahvata jest trajanje postupka ishoda potrebnih dokumenata do realizacije zahvata. Nerijetko su traženi tablični prikazi odvijanja postupka izrade studije o utjecaju zahvata na okoliš s definiranim rokom trajanja pojedinih dijelova studije o procjeni utjecaja zahvata na okoliš. Postupak PUO

se mora provesti unutar 4 mjeseca od primitka zahtjeva od strane nositelja zahvata. Iznimno, rok se može produljiti za još 2 mjeseca ako se utvrdi da je u postupku ocijenjeno nužnim obavljanje dopunskih radnji.

Tablica 2. Proces postupka PUO te propisi i rokovi

Aktivnost	Tko	Rok	Propis
Izrada zahtjeva za procjenu utjecaja zahvata na okoliš	Ovlaštenik	---	ZoZO (NN 153/13, 78/15) članak 25.,
Izrada Studije	Ovlaštenik	---	ZoZO (NN 153/13, 78/15), UoPUO (NN 61/14, 3/17)
Predaja Zahtjeva i Studije u MZOIP	Nositelj zahvata / Ovlaštenik	---	UoPUO (NN 61/14), članak 6.
Informiranje javnosti i zainteresirane javnosti o zahtjevu, nakon što nadležno tijelo utvrdi da su zahtjev i Studija u skladu s člankom 6. i 7. Uredbe	Nadležno tijelo	---	UoPUO (NN 61/14, 3/17), članak 8. Uredba o informiranju i sudjelovanju javnosti* (NN 3/17), članak 7. i 8.
Imenovanje savjetodavnog stručnog povjerenstva	Nadležno tijelo	---	ZoZO (NN 153/13, 78/15), članak 8., UoPUO (NN 61/14, 3/17), članak 9.
Dostava Studije članovima stručnog povjerenstva	Ovlaštenik	---	---
Sastanak prve sjednice savjetodavnog stručnog	Nadležno tijelo	U roku od 10 dana od dana imenova-	UoPUO (NN 61/14, 3/17), članak 13.

povjerenstva		nja povjerenstva	
Izrada i dostava zapisnika s primjedbama savjetodavnog stručnog povjerenstva	Nadležno tijelo		UoPUO (NN 61/14, 3/17), članak 12.
Dopuna Studije temeljem zaprimljenih mišljenja savjetodavnog stručnog povjerenstva	Ovlaštenik	30 dana	UoPUO (NN 61/14, 3/17), članak 13.
Upućivanje Studije na javnu raspravu	Nadležno tijelo	---	UoPUO (NN 61/14, 3/17), članak 14.
Priprema i slanje odgovarajućeg broja primjeraka za provedbu postupka javne rasprave	Ovlaštenik	---	UoPUO (NN 61/14, 3/17), članak 14.
Održavanje javne rasprave (javni uvid i javno izlaganje)	Nadležno tijelo/JLP(R)S	Najmanje 30 dana	UoPUO (NN 61/14, 3/17), članak 14. i 14.a Uredba o informiranju i sudjelovanju javnosti* (NN 61/14), članak 16., 17., 18. i 19.
Izrada i dostava zapisnika i izvješća s održane javne rasprave uključujući primjedbe, prijedloge i mišljenja javnosti i zainteresirane javnosti	Nadležno tijelo / JLP(R)S	---	UoPUO (NN 61/14, 3/17), članak 15. Uredba o informiranju i sudjelovanju javnosti* članak 19. , 20. i 21.

Očitovanje nositelja zahvata putem ovlaštenika na zaprimljene primjedbe, prijedloge i mišljenja i dopuna Studije sukladno tome	Nositelj zahvata / Ovlaštenik	---	UoPUO (NN 61/14, 3/17), Članak 15.
Stručno povjerenstvo razmatra očitovanja nositelja zahvata putem ovlaštenika na zaprimljene primjedbe, prijedloge i mišljenja		Najviše 30 dana	UoPUO (NN 61/14, 3/17), članak 15. i 16.
Druga sjednica savjetodavnog stručnog povjerenstva/ Donošenje mišljenja o prihvatljivosti zahvata	Nadležno tijelo	---	UoPUO (NN 61/14, 3/17), članak 16. i 17.
Izrada nacrt prijedloga mišljenja povjerenstva o prihvatljivosti zahvata	Nadležno tijelo / Ovlaštenik	---	UoPUO (NN 61/14, 3/17), članak 22.
Donošenje rješenja o prihvatljivosti zahvata	Nadležno tijelo	---	UoPUO (NN 61/14, 3/17), članak 22.
Informiranje javnosti i zainteresirane javnosti o rješenju	Nadležno tijelo	---	UoPUO (NN 61/14, 3/17), članak 22.
Postupak procjene utjecaja zahvata na okoliš mora se provesti u roku od četiri mjeseca od dana primitka urednog zahtjeva nositelja zahvata	Nadležno tijelo	4 mjeseca	ZoZO (NN 80/13, 153/13, 78/15), članak 88.

Izvor:http://www.huszpo-konferencija.com/wp-content/uploads/2014/06/sekcija-2_section2.pdf

„---,, = oznaka da rok nije propisan, JLP(R)S = jedinica lokalne i regionalne samouprave, MZOIP = Ministarstvo zaštite okoliša , ZoZO = Zakon o zaštiti okoliša, NN 80/13

Prema tablici 2. možemo vidjeti o koliko složenom procesu je riječ. Uzmimo u obzir da u navedenoj tablici nisu razmatrani ostali propisi s dodatnim zahtjevima.

„Ulaskom u Europsku Uniju, Republika Hrvatska postala je Zemlja članica Europske Unije i time dobila veći pristup međunarodnom tržištu te uvodi zakone propisane Europskom Unijom. Veliki broj gospodarskih subjekata u Hrvatskoj posluje na međunarodnom tržištu. Usprkos tome, mogući su nesporazumi zbog razlika u europskim i hrvatskim propisima. Kako bi se to unaprijedilo, potrebne su jasnije upute prijenosa europskih propisa u hrvatsko zakonodavstvo. Važno je jasnije opisati uloge, odgovornosti i ovlasti svih sudionika u procesu. Potrebno je standardizirati nazive te objašnjenja za osiguranje odgovarajućeg prijevoda s engleskog jezika koji je korišten u EU propisima na hrvatski jezik. Ovakvim se pristupom izbjegava dvosmislenost engleske riječi kod prevođenja na hrvatski jezik. Dodatno, razmatranje trenutnih procesa pri odvijanju studije procjene utjecaja na okoliš, važno je ažurirati postojeće procese kako bi se postigli najbolji rezultati.” [10]

4.1. Ocjena o potrebi ocjene

„Ocjena o potrebi ocjene je postupak kojim se određuju i obrazlažu razlozi potrebe procjene utjecaja na okoliš, odnosno „Screening“ na engleskom jeziku.” [11] Navedeni postupak provoden je od strane nadležnog tijela poput Ministarstva ili Upravnog tijela u županiji na temelju pojedinačnih ispitivanja koja su sukladna utvrđenim mjerilima. „Popis zahvata iz Priloga II. i III.) i prema kriterijima u Prilogu V. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš, odlučuje se mogućnost značajnog utjecaja na okoliš planiranim zahvatom. Slijedi odluka o potrebi procjene.” [12]

„Provođenje screening-a utvrdile su zemlje članice Europske Unije ustanovljeno na direktivi „Directive 2011/92/EU“. Dodatno, ovim postupkom učinkovito je smanjen broj PUO procedura, te je time ova faza postupka značajno unaprijeđena.” [11]

4.2. Zahvati za koje je potrebna PUO

U prilogu I. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš, nalaze se zahvati za koje je potrebna PUO.

Tablica 3. Prikazani su neki od zahvata koji se nalaze u Uredbi o procjeni utjecaja zahvata na okoliš:

Postrojenja za proizvodnju i preradu nafte i prirodnog plina
Postrojenja za uplinjavanje ili ukapljivanje 500 t na dan i više ugljena ili bituminoznih stijena
Elektrane i energane snage veće od 100 MWel
□ Vjetroelektrane snage veće od 20 MWel
Postrojenja za preradu istrošenoga nuklearnog goriva
Postrojenja za proizvodnju sirovog željeza, čelika i ferolegura
Željezničke pruge od značaja za međunarodni promet s pripadajućim građevinama i uređajima
Gradnja autocesta
Gradnja državnih cesta
Luke unutarnjih voda
Centri za gospodarenje otpadom
Odlaganje otpada
Kafilerije (obrada životinjskih trupala i otpada životinjskog podrijetla)
Melioracijski sustavi površine 5000 ha i veće, a u Jadranskom slivnom području 500 ha i veće
Građevine za intenzivan uzgoj peradi kapaciteta 40.000 komada i više u proizvodnom ciklusu
Klaonice dnevnog kapaciteta 100 uvjetnih grla i više
Industrijska postrojenja za proizvodnju papira i kartona kapaciteta 100 t/dan i više

Dalekovodi, transformatorska i rasklopna postrojenja napona 220 kV i više, duljine 10 km i više

Zona marikulture u ZOP-u planirana za više morskih uzgajališta bijele ribe

Igrališta za golf s pripadajućim građevinama

Izvor: http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_05_61_1138.html

U prilogu II. Uredbe o procjeni utjecaja na okoliš nalaze se također zahvati za koje je potrebno obaviti PUO, ali za te je zahvate nadležno Ministarstvo.

Tablica 4. Prikazani su neki od zahvata za koje je nadležno Ministarstvo:

Hidroelektrane

Vjetroelektrane

Sunčane elektrane kao samostojeći objekti

Cjevovodi za prijenos nafte, plina (visokotlačni plinovodi), pare i vruće vode duljine 10 km i više

Ljevaonice metala

Postrojenja za taljenje obojenih metala i izradu legura izuzev plemenitih metala

Brodogradilišta

Postrojenja za obradu i preradu mlijeka kapaciteta 1 t/dan i više

Postrojenja za obradu i preradu kože i krzna

Postrojenja za proizvodnju i preradu gume i kaučuka

Izvor : http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_05_61_1138.h

5. STUDIJA O UTJECAJU ZAHVATA NA OKOLIŠ

Studija o utjecaju zahvata na okoliš je stručna podloga koja obuhvaća sve potrebne podatke, dokumente, obrazloženja i opise u tekstualnom i grafičkom obliku, prijedlog ocjene prihvatljivosti zahvata i mjere zaštite okoliša u odnosu na zahvat te, po potrebi, program praćenja stanja okoliša. Studija o utjecaju zahvata na okoliš prethodi upravo Procjeni utjecaja na okoliš te se upravo na temelju Studije provodi PUO. Studija mora sadržavati i ocjenu o prihvatljivosti na okoliš ako je ona utvrđena Zakonom. Nositelj zahvata odabire svog ovlaštenika koji izrađuje Studiju te ona mora imati najnovije i vjerodostojne podatke.

5.1. Sadržaj Studije o utjecaju zahvata (SUO) na okoliš

„Sadržaj SUO sadrži sljedeće komponente:

A. Opis zahvata i lokacije

1. svrha poduzimanja ili građenja zahvata
2. podaci iz dokumenata prostornog uređenja
3. opis okoliša lokacije i područja utjecaja zahvata
4. opis zahvata
5. procjena troškova realizacije i rada zahvata
6. opis odnosa nositelja zahvata s javnošću prije izrade studije.

B. Ocjena prihvatljivosti zahvata

1. prepoznavanje i pregled mogućih utjecaja zahvata i njegovih varijantnih rješenja na okoliš tijekom pripreme, građenja i korištenja zahvata, odnosno prestanka korištenja i/ili uklanjanja zahvata, uključujući ekološku nesreću i rizik njezina nastanka
2. analiza koristi i troškova (cost-benefit analiza) zahvata

3. usklađenost zahvata s međunarodnim obvezama Republike Hrvatske o smanjenju prekograničnih utjecaja na okoliš i/ili smanjenju globalnih utjecaja na okoliš
4. prijedlog najprikladnije varijante zahvata u pogledu utjecaja na okoliš s obrazloženjem.

C. Mjere zaštite okoliša i plan provedbe mjera

1. prijedlog mjera zaštite okoliša tijekom izvođenja i korištenja, odnosno prestanka korištenja i/ili uklanjanja zahvata, uključujući prijedlog mjera za sprečavanje i ublažavanje posljedica mogućih ekoloških nesreća
2. po potrebi, program praćenja stanja okoliša
3. politika zaštite okoliša nositelja zahvata s pregledom ciljeva i načela djelovanja u zaštiti okoliša
4. organizacijska struktura nositelja zahvata s pregledom ukupne prakse, odgovornosti, postupaka i potencijala nositelja zahvata za provođenje mjera zaštite okoliša
5. prikaz planiranog načina suradnje nositelja zahvata s javnošću tijekom i nakon realizacije zahvata
6. procjena troškova mjera zaštite okoliša i mjera praćenja stanja okoliša te njihov udio u troškovima realizacije i rada, odnosno prestanka korištenja zahvata.

D. Zaključak studije (u sažetom obliku)

1. obrazloženje najprikladnije varijante zahvata
2. prikaz utjecaja odabrane varijante zahvata na okoliš
3. mjere zaštite okoliša tijekom izvođenja i korištenja, odnosno prestanka korištenja i/ili uklanjanja zahvata, uključujući mjere za sprečavanje i ublažavanje posljedica mogućih ekoloških nesreća

4. po potrebi, program praćenja stanja okoliša tijekom izvođenja i korištenja, odnosno prestanka korištenja zahvata, s obrazloženjem.

E. Sažetak studije za javni uvid priredjen za širu javnost

F. Izvori podataka

- dokumenti prostornog uređenja i zaštite okoliša, drugi planski dokumenti, propisi, statistički pregledi, stručni i znanstveni radovi i dr. ” [13]

6. JAVNA RASPRAVA

U postupku procjene utjecaja zahvata na okoliš zainteresirana javnost ima pravo sudjelovanja putem javne rasprave koja se provodi sukladno odredbama Zakona i Uredbe. Javna rasprava uključuje javni uvid i javno izlaganja na koje su zainteresirani pozvani..

" U javnoj raspravi javnost, zainteresirana javnos, te drugi sudionici u javnoj raspravi kao što su tijela i/ili osobe određene posebnim propisima, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i druga tijela (u daljnjem tekstu: sudionici u javnoj raspravi), u roku i na način propisan Uredbom, daju mišljenja, prijedloge i primjedbe u vezi s predmetom javne rasprave. Predmetom javne rasprave može biti studija o utjecaju zahvata na okoliš te studija o utjecaju zahvata na okoliš u postupku utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša. " - (MZOIP)

Tijelo koje je nadležno za provedbu postupka savjetovanja daje obavijest da se provodi javna rasprava o predmetu na internetskoj stranici ili u dnevnome tisku. Obavijest može biti izdana i u službenom glasilu lokalne i regionalne samouprave. Ova obavijest mora biti upućena svekolikoj javnosti najmanje osam dana prije početka javne rasprave te ima rok od trideset dana za uvid u njene spise. Ona mora sadržavati naznaku predmeta o kojem se govori, mjesto i datum početka javnog uvida te rok u kojem se nadležnom tijelu dostavljaju pisana mišljenja, prijedlozi i primjedbe s javne rasprave.

6.1. Uvid javnosti u izlaganje

U postupku **procjene utjecaja zahvata na okoliš** javnost i zainteresirana javnost informira se o:

1. zahtjevu nositelja zahvata
2. odluci da se studija o utjecaju zahvata na okoliš upućuje na javnu raspravu
3. rješenju o prihvatljivosti zahvata za okoliš
4. svakom drugom rješenju u tom postupku donesenom u skladu sa zakonom.

„Javnost i zainteresirana javnost pristupaju javnome izlaganju na sljedeći način:

1. imaju pravo pristupa na javni uvid predmeta javne rasprave
2. postavljaju pitanja tijekom javnog izlaganja o predloženim rješenjima na koja odgovaraju osobe iz članka 19. Uredbe, usmeno ili u pisanom obliku prema zahtjevu sudionika javne rasprave
3. mogu upisati prijedloge i primjedbe u knjigu primjedbi koja se obvezno nalazi uz predmet o kojem se provodi javna rasprava
4. daju prijedloge i primjedbe u zapisnik za vrijeme javnog izlaganja
5. upućuju nadležnom tijelu pisane prijedloge i primjedbe u roku određenom u obavijesti o javnoj raspravi. (Ministarstvo)” [14]

Prema EC (Europska komisija) koja je usvojila dvije direktive "**Direktiva 2003/4/EC**" i " **Direktiva 2003/35/EC**" gdje izmjenjuju i dopunjuju odredbe o sudjelovanju javnosti u javnoj raspravi u direktivama "**85/337/EEZ i 96/61/EZ**" koje definiraju pojmove "javnost" i "zainteresirana javnost" sljedećim tvrdnjama: "**Javnost** je jedna ili više fizičkih ili pravnih osoba, njihove udruge, organizacije i grupe"

"**Zainteresirana javnost** je javnost pod utjecajem ili vjerojatnim utjecajem ili koja ima neki interes u postupcima okolišnog odlučivanja" (EC direktive 2003)

7. PUO U VARAŽDINSKOJ ŽUPANIJI

Procjena utjecaja zahvata na okoliš je instrument zaštite okoliša koji je na neki način prisilio investitore da promijene dotadašnji način vođenja i građenja projekata koji su se malo ili vrlo malo doticali zaštite okoliša. S novim zakonima i uredbama koje je donijela Vlada Republike Hrvatske, počele su se provoditi Procjene utjecaja na okoliš u svim županijama pa tako i u Varaždinskoj županiji. Prema dostupnim podacima koji su javno objavljeni, dolazimo do sljedećih informacija koji se vežu za Varaždinsku županiju, te se konkretno radi o odjelima koji su zaduženi ili su bili zaduženi nadzirati provođenje procjene utjecaja zahvata na okoliš.

8. PRIKAZ PUO U VARAŽDINSKOJ ŽUPANIJI

Varaždinska županija proteže se na površini od 1.261,29 km². Prema najnovijem popisu stanovništva obavljenog 2011. godine Varaždinska županija je imala 175.951 stanovnika. To stanovništvo neprestano radi i troši prirodne resurse koji znatno utječu na kvalitetu života kao i na sam okoliš. Jedna od zasigurno važnijih mjera za unapređenje stanja okoliša je provedba postupka procjene utjecaja na okoliš (PUO) propisane posebnim podzakonskim propisom (Uredba o PUO). Procjenom utjecaja na okoliš sagledava se mogući nepovoljni utjecaj namjeravanog zahvata na sve sastavnice okoliša, uzimajući u obzir i druge planirane zahvate i mogući međuutjecaj s postojećim ili planiranim zahvatima. Postupak se provodi u okviru pripreme planiranog zahvata, odnosno prije izdavanja lokacijske dozvole koju tvrtka ili izvođač radova mora pridobiti. Sve te aktivnosti prate stručnjaci vezani uz tu problematiku te ih iznose u izvješćima koja se rade svake četiri godine i javno se objavljuju u Službenom vjesniku Varaždinske županije. U ovome primjeru uzeta su tri četverogodišnja izvješća.

Prvo četverogodišnje izvješće odnosi se na provedbu PUO za razdoblje od 2002. do 2005. godine. Za vrijeme ovog četverogodišnjeg razdoblja napravljene su 24 studije.

Tablica 5. PUO u Varaždinskoj županiji od 2002. do 2005. godine

Procjene utjecaja na okoliš	Ukupnost PUO
2002.	8 PUO
- rekonstrukcija peradarnika u Šaulovcu	
- rekonstrukcija peradarnika u Vrbanovcu	
- eksploatacijsko polje gline "Cukavec"	
- peradarnik u Beretincu	
- dogradnja peradarnika u Imbriovcu	
- rekonstrukcija peradarnika u Kelemenu	
- peradarnik u Obrankovcu	

- peradarnik u Družbincu

2003.

7 PUO

- peradarnik u Dubovici

- Kamenolom Črlena zemlja

- peradarnik u Petrijancu

- peradarnik u Hrastovskom

- peradarnik u Selniku

- eksploatacijsko polje gline "Lukavec",
Ivanec

- peradarnik u Sesv. Ludbreškim -
dogradnja

- peradarnik u Vinici

2004.

3 PUO

- Kemijska industrija Wachem

- peradarnik u Horvatskom

- peradarnik u Krkancu

2005.

6 PUO

- Eksploatacija šljunka i betonara
"Prudnica"

- Asfaltna baza Lepoglava

- proširenje Varaždinskog groblja
- brza cesta Popovec - Sv. Helena
- Prehrambena ind. Vindija
- Baliranje Brezje

Izvor: autor

U tablici 5. prikazane su provedene Procjene utjecaja na okoliš za razdoblje od 2002. do 2005. godine. Iz prikazanog možemo vidjeti kako su se investitori odlučili za izgradnju peradarnika. Isto tako treba napomenuti kako se 2005. godine u Varaždinskoj županiji provodila PUO i dan-danas zanimljiva tema "Baliranje Brezje". Danas mnogi ljudi kažu kako su bale u Brezju prava ekobomba, no to još nitko nije sa 100%-tnom sigurnošću potvrdio. Zasigurno Studija, a i provedena PUO u svojim mjerama zaštite okoliša, nije predvidjela mogućnost da bi se i nakon 10 godina bale mogle nalaziti pred njihovim kućama. Ostaje nam samo da vidimo hoće li se ikada naći rješenje za ovaj problem.

Drugo promatrano razdoblje (Tablica 6) odnosi se na provedbu PUO od 2006. do 2009. godine.

Tablica 6. PUO u Varaždinskoj županiji od 2006. do 2009. godine

Procjene utjecaja na okoliš	Ukupnost PUO
2006.	6 PUO
- brza cesta Popovec-Marija Bistrica-Zabok sa spojem na Breznički Hum	
- novi pogon konstrukcije i deponija gotovih proizvoda te novog pogona galanterije	
- sanacija odlagališta otpada "Čret" u Novom Marofu	
- sanacija odlagališta otpada "Gornje Vratno"	

- sanacija odlagališta komunalnog otpada

"Meka" kod Ludbrega

-građevina za obradu i baliranje

komunalnog i neopasnog proizvodnog

otpada "Motičnjak"

2007.

4 PUO

- dogradnja tvornice mineralne vune

- eksploatacija tehničko-građevnog kamena

u eksploatacijskom polju Očura i Očura II.

- dogradnja objekta za preradu drva

- sanacija i zatvaranje odlagališta

komunalnog otpada Glogošćak

2008. - eksploatacija građevnog pijeska i 7 PUO

šljunka na eksploatacijskom polju "Molve"

- eksploatacija građevnog pijeska i šljunka

na eksploatacijskom polju "Škareški lug"

- izgradnja trgovačkog centra "Varaždin-Lumini"

- prenamjena i dogradnja farme purana u farmu pilića

- dogradnja objekta u funkciji pilane

- Postrojenje za proizvodnju biodizela

- Trgovački centar "Retail park Varaždin"

2009.

4 PUO

- izgradnja peradarnika za proizvodnju

rasplodnih jaja

- eksploatacija građevnog pijeska i šljunka na eksploatacijskom polju Hrastovljan
- eksploatacija građevnog pijeska i šljunka na ležištu Brezina
- izgradnja proizvodnog pogona za cinčanje i preradu metala

Izvor: autor

U tablici 6. prikazani su podaci o provedenim PUO za razdoblje od 2006. do 2009. godine u ukupnosti od 21 PUO

Treće promatrano razdoblje (Tablica 7) odnosi se na provedbu PUO od 2010. do 2013. godine.

Tablica 7. PUO u Varaždinskoj županiji od 2010.-2013. godine

Procjene utjecaja na okoliš	Ukupnost PUO
2010.	6 PUO
- Akumulacija Presečno	
- novi pogon konstrukcije i deponija gotovih proizvoda te novog pogona galanterije	
- sanacija odlagališta otpada "Čret" u Novom Marofu	
- sanacija odlagališta otpada "Gornje Vratno"	
- sanacija odlagališta komunalnog otpada "Meka" kod Ludbrega	
- građevina za obradu i baliranje komunalnog i neopasnog proizvodnog otpada "Motičnjak"	

**2011. - nije provedena niti jedna Procjena -
utjecaja na okoliš**

2012. 2 PUO

- postrojenje za intenzivan uzgoj kokoši
nesilica kapaciteta 144.000 jedinki

- eksploatacija građevnog pijeska i šljunka
na eksploatacijskom polju Krtinje

2013. 2 PUO

- rekonstrukcija postojećeg postrojenja
Ciglane Cerje Tužno d.o.o.

- rudarski objekti i eksploatacija nafte,
plina i plinskog kondenzata na
eksploatacijskom polju Jagnjedovac,
Cvetkovec i Peteranec i eksploatacije
geotermalne vode na eksploatacijskom polju
Lunjkovec-Kutnjak

Izvor : autor

Znatno manje studija provedeno je u razdoblju od 2010. do 2013. godine. Za to vrijeme provelo se samo 10 PUO što je znatan pad u odnosu na prethodna četverogodišnja razdoblja. Jedan od najvećih problema u ovome razdoblju bila je zasigurno recesija koja je pogodila čitav svijet pa tako i našu Hrvatsku i Varaždinsku županiju. Manjak investicija te manjak financijskih sredstava ograničio je investitore u daljnjim ulaganjima, što je zasigurno utjecalo i na pad provedenih PUO.

Zadnje promatrano razdoblje (Tablica 8) donosi nam provedbu PUO od 2014. do 2017. godine.

Tablica 8. PUO u Varaždinskoj županiji od 2014. do 2017. godine

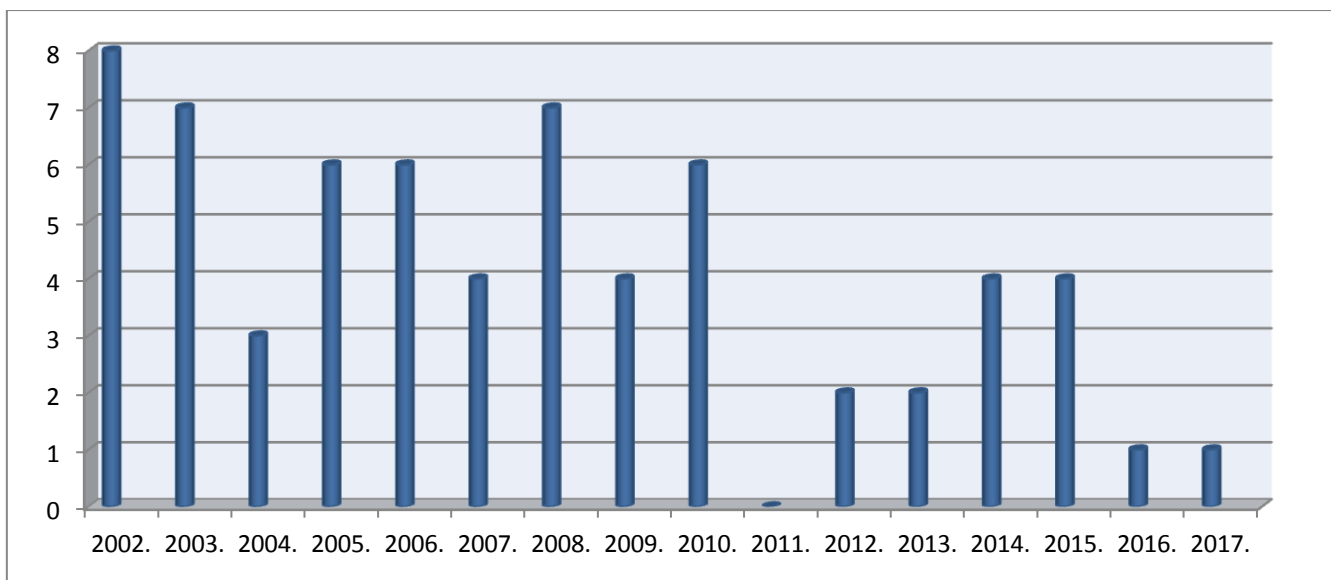
Procjene utjecaja na okoliš	Ukupnost PUO
2014. - eksploatacija tehničko-građevnog kamena na budućem proširenom eksploatacijskom polju Očura II, Grad Lepoglava - magistralni plinovod Kneginec-Varaždin II DN 300/50 bar - izgradnja istočne obilaznice Novog Marofa - brza cesta Varaždin – Ivanec - Krapina	4 PUO
2015. - rekonstrukcija postrojenja za mehaničko-biološku obradu otpada Varaždin - eksploatacija građevnog pijeska i šljunka na budućem eksploatacijskom polju Dolenščak na području Općine Sveti Đurđ - sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda Aglomeracije Varaždin - građevina za intenzivan uzgoj peradi kapaciteta 48.780 purana u jednom proizvodnom ciklusu na Farmi 14 na području Općine Petrijanec	4 PUO
2016. - most Tuhovec - novi most na državnoj cesti D24	1 PUO
2017. - "Mala hidroelektrana Zelena na rijeci	1 PUO

Bednji

Izvor: autor

U razdoblju od 2014. do 2017. godine provedeno je ukupno 10 Procjena utjecaja na okoliš.

Graf 1. Distribucija provedenih PUO u Varaždinskoj županiji od 2002. do 2017. godine

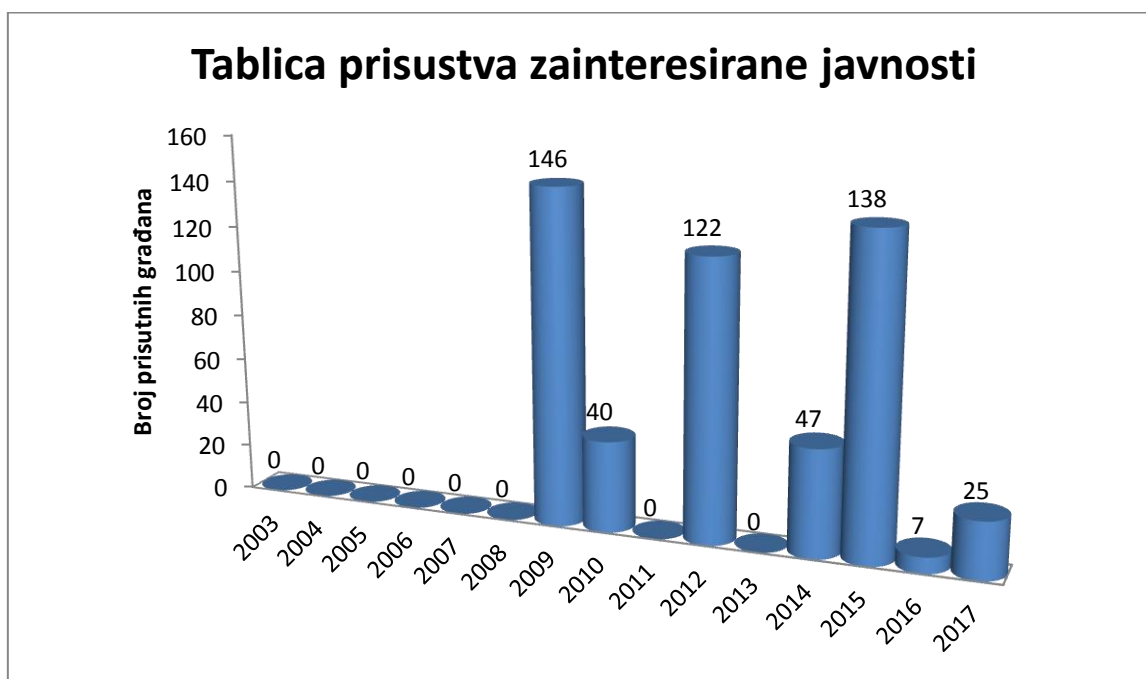
Izvor: autor

Prema provedenim Procjenama utjecaja zahvata na okoliš možemo vidjeti da su u Varaždinskoj županiji ukupno u razdoblju od 2002. do zaključno s još uvijek tekućom 2017. godinom provedene 65 PUO (Graf 1). Iz dosad viđenih i objavljenih rezultata, dolazimo do podatka da je ukupno napravljeno 14 PUO za potrebe izgradnje peradarnika na području Varaždinske županije, što ne mora i čuditi s obzirom da je Varaždinski kraj, kao i sami ljudi, okrenut proizvodnji peradi. Treba i napomenuti da je napravljeno 12 Procjena utjecaja zahvata na okoliš za eksploataciju mineralnih sirovina što nam daje podatak da je Varaždinska županija na relativno bogatom području mineralnih sirovina.

8.1. Sudjelovanje javnosti u postupcima Procjene utjecaja na okoliš

Sudjelovanje javnosti u pojedinim postupcima PUO može biti važan faktor u donošenju konačnog suda rješenja. Županije poput Istarske i Primorsko - goranske prednjače kada je u pitanju odaziv javnosti u postupcima PUO. Varaždinska županija do 2009. godine nije zabilježila neki veći odaziv fizičkih ili pravnih osoba koje bi bile prisutne na javnom izlaganju za određeni projekt. Možda ljude prije nije toliko zanimalo što se događa u njihovom kraju u kojem obitavaju te su zbog toga odlučili ne dolaziti na izlaganja. Prema dostupnim podacima prisustvo zainteresirane javnosti od razdoblja 2003. godine do 2017. godine iznosilo je 525 osoba (Tablica 9). Možda izgleda kao dosta velika brojka, ali kada se uzme u obzir broj godina, broj postupaka, slobodno se može zaključiti kako je ta brojka izuzetno mala.

Tablica 9. Tablica prisustva zainteresirane javnosti kroz godine

Izvor: autor

8.2. Ocjena o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš

Ocjena o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš (u nastavku OPUO) dokument je u kojem prethodno procjenjujemo ukoliko treba provesti postupak PUO ili

ne. Prema dostupnim podacima sumirat ćemo OPUO za razdoblja od 2012. do 2017. godine. Za to vrijeme u Varaždinskoj županiji provedeno je 37 OPUO.

Tablica 10. Prvo promatrano razdoblje OPUO

2012. godina	
Naziv zahvata	Ukupnost OPUO
Popravlak dviju obaloutvrda na desnoj obali rijeke Drave kod Varaždina	6 OPUO
Dovođenje u funkcionalno stanje nasipa Virje Otok - Brezje u Općini Cestica	
Izgradnja 2 peradarnika za uzgoj pilića ukupnog kapaciteta 39.000 komada u turnusu, skladišta stelje, silosa za hranu, spremnika za UNP i gnojišta	
Izgradnja 2 peradarnika za uzgoj brojlera ukupnog kapaciteta 37.000 komada u turnusu, skladišta stelje, 2 silosa za hranu i 2 spremnika za UNP	
Izgradnja 2 peradarnika za uzgoj brojlera ukupnog kapaciteta 37.000 komada u turnusu, skladišta stelje, 2 silosa za hranu i 2 spremnika za UNP	
Izgradnja 2 peradarnika za uzgoj brojlera ukupnog kapaciteta 37.000 komada u turnusu, skladišta stelje, 2 silosa za hranu i 2 spremnika za UNP	

Izvor: autor

Tablica 11. Drugo promatrano razdoblje OPUO

Međimursko veleučilište u Čakovcu

2013. godina	
Naziv zahvata	Ukupnost OPUO
Izgradnja 2 peradarnika za uzgoj brojlera ukupnog kapaciteta 38.000 komada u turnusu, skladišta stelje, 2 silosa za hranu i 2 spremnika za UNP	6 OPUO
Izgradnja 2 peradarnika za uzgoj brojlera ukupnog kapaciteta 37.000 komada u turnusu, skladišta stelje, 2 silosa za hranu i 2 spremnika za UNP	
Izgradnja peradarnika za uzgoj pilića, spremnika za kruti stajski gnoj, silosa za hranu i spremnika za UNP	
Proširenje eksploatacije građevnog pijeska i šljunka na eksploatacijskom polju 'Prudnica', Općina Mali Bukovec	
Postrojenje s proizvodnim programima za kiseli kupus, repu i ocat na području općine Petrijanec	
Izmjena dubine iskopa gline sa 195 m n.m. na 185 m n.m. unutar eksploatacijskog polja 'Cukavec II', Općina Gornji Kneginec	

Izvor: autor

Tablica 12. Treće promatrano razdoblje OPUO

2014. godina	
Naziv zahvata	Ukupnost OPUO

Eksploatacija građevnog pijeska i šljunka na eksploatacijskom polju 'Prudnica' i u istražnom prostoru 'Prudnica 2', Općina Mali Bukovec

Rekonstrukcija postojeće građevine (strojobravarne radionice) za ugradnju strojeva za taljenje, lijevanje i obradu aluminijskih legura, Breznički Hum

Rekonstrukcija HE Varaždin

Rekonstrukcija proizvodno-skladišne građevine - dogradnja skladišta i kompresorske stanice te prenamjena postojećeg skladišta u proizvodni pogon za proizvodnju cjevaka II faza, Grad Novi Marof

5 OPUO

Eksploatacija građevnog pijeska i šljunka na eksploatacijskom polju 'Trstika', Veliki Bukovec

Izvor: autor

Tablica 13. Četvrto promatrano razdoblje OPUO

2015. godina	
Naziv zahvata	Ukupnost OPUO
Dogradnja sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda Općine Bednja	
Mala hidroelektrana Tuhovec na rijeci Bednji	

Izgradnja Sportsko-rekreacijskog centra Donje Ladanje

Izgradnja studentskog doma - Kampusu
Varaždin na k.č. 1252/3 k.o. Varaždin

Izgradnja vatrogasnog centra na k.č. 1016/4
k.o. Kneginec, Varaždinska županija

Sanitarna kanalizacija naselja Bedenec, Grad Ivanec

Vodoopskrba dijela naselja Klenovnik i Goranec, Općina Klenovnik, Varaždinska županija

Dječji vrtić na k.č. 69/9 k.o. Vidovec, Varaždinska županija

13 OPUO

Dječji vrtić u Općini Gornji Kneginec

Sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda aglomeracije Ivanec

Sustav prikupljanja i odvodnje otpadnih voda aglomeracije Varaždinske Toplice

Rekonstrukcija postrojenja za preradu mesa, Grad Varaždinske Toplice

Postrojenje za preradu povrća kapaciteta 150 t/dan, Grad Varaždin

Izvor: autor

Tablica 14. Peto promatrano razdoblje OPUO

2016. godina

Naziv zahvata	Ukupnost OPUO
Mini hidroelektrane Kučan Ludbreški, Ludbreg i Veliki Bukovec na rijeci Bednji, Varaždinska županija	
Izgradnja sustava odvodnje otpadnih voda Općine Jalžabet	
Spremnici novih veziva u tvornici KNAUF INSULATION d.o.o. u Varaždinskoj županiji	
Vodoopskrba na području visoke zone Općine Martijanec - Rivalno s vodotornjem 'Rukljevina' i dijela vodoopskrbe visoke zone Donja Poljana, Varaždinska županija	
Izmjena zahvata sanacije odlagališta otpada 'Čret', Grad Novi Marof	6 OPUO
Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda Jalžabet	

Izvor: autor

Tablica 15. Šesto promatrano razdoblje OPUO

2017. godina	
Naziv zahvata	Ukupnost OPUO
Prenamjena, sanacija i rekonstrukcija poslovno-skladišne građevine Velmart d.o.o. za obradu sirove kože u Varaždinu	1 OPUO

Izvor: autor

9. ZAKLJUČAK

Procjena utjecaja zahvata na okoliš je instrument zaštite okoliša koji je određen Zakonom i uredbom. Procjena utjecaja zahvata na okoliš daje detaljan uvid u odnos zahvata i utjecaja na okoliš. PUO se koristi kod konkretnih projekata prije izdavanja građevinskih dozvola.

Procjena utjecaja zahvata na okoliš je isto tako jedna od polazišnih točaka za održivi razvitak. Provedbom PUO i izdavanjem rješenja investitor se obvezuje provoditi mjere zaštite okoliša prije, za vrijeme i nakon dovršetka projekta. Na dosad prikazanim podacima može se zaključiti da se u Varaždinskoj županiji od 2002. do 2017. godine provelo 65 Procjena utjecaja zahvata na okoliš te je nazočnost u ukupnosti od 525 osoba veoma zanimljiva jer u prvim godinama provedenih PUO nije bilo nazočno nikoga od javnosti. Važno je i napomenuti da se u prvim godinama PUO dosta radilo o peradarnicima te o eksploatacijskim poljima. Prema dostupnim podacima iz 2012. do 2017. godine provedeno je ukupno 37 OPUO.

Javnost je ta koja uvijek može prisustvovati javnim raspravama s ciljem da spoznaju o kakvim se projektima radi i da pobliže prouče aktualan problem koji se nalazi pred njima. Međutim, brojne građane ovakve aktivnosti ne zanimaju što je i jasno vidljivo po broju odazvane zainteresirane javnosti na javnim raspravama.

10. LITERATURA

- [1] Zakon o zaštiti okoliša http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_06_80_1659.html (14.09.2016.)
- [2] Halihodžić E. (2013.) „Teorija održivog prostornog planiranja i Strateška procjena utjecaja na okoliš“, Zbornik radova, (ur. Marta Brkić, Nenad Mikulić) Zadar, Hrvatska udruga stručnjaka zaštite prirode i okoliša, Zagreb, Hrvatska, str. 69. - 75.
- [3] Strateška procjena utjecaja na okoliš (SPUO), <http://www.mzoip.hr/hr/okolis/procjene-utjecaja-na-okolis.html> (14.09.2016.)
- [4] <http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/341846.html>, 14.09.2016.
- [5] http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_04_44_813.html (05.12.2016.)
- [6] Malbaša N., Jelavić V., (2013.), „Povijesni pregled i aktualni problemi procjene utjecaja na okoliš u Republici Hrvatskoj“, Zbornik radova, (ur. Marta Brkić, Nenad Mikulić) Zadar, Hrvatska udruga stručnjaka zaštite prirode i okoliša, Zagreb, Hrvatska, str. 31. - 43.
- [7] The National Environmental Policy Act (NEPA), <https://ceq.doe.gov/welcome.html>, (16.09.2016.)
- [8] Zakon o zaštiti okoliša, <http://www.zakon.hr/z/194/Zakon-o-za%C5%A1titi-okoli%C5%A1a> (12.09.2016.)
- [9] Mikulić N., (2013) „Procjena okoliša danas“, Zbornik radova, (ur. Marta Brkić, Nenad Mikulić) Zadar, Hrvatska udruga stručnjaka zaštite prirode i okoliša, Zagreb, Hrvatska, str. 11. - 23.
- [10] Vladović-Relja Z., Bačun D., (2013.), „Proces izrade studije o utjecaju zahvata na okoliš“ Zbornik radova, (ur. Marta Brkić, Nenad Mikulić) Zadar, Hrvatska udruga stručnjaka zaštite prirode i okoliša, Zagreb, Hrvatska, str. 76. – 85.
- [11] Celič K., „Screening in Environmental Impact Assessment“, Zbornik radova, (ur. Marta Brkić, Nenad Mikulić) Zadar, Hrvatska udruga stručnjaka zaštite prirode i okoliša, Zagreb, Hrvatska, str. 44. - 55.

[12] „Što je ocjena o potrebi ocjene (screening)“, <http://puo.mzopu.hr/default.aspx?id=2766>, (18.09.2016.)

[13] Sadržaj SUO - http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_01_3_118.html

[14] Uvid javnosti u izlaganje, http://www.mzoip.hr/doc/_3.pdf (03.04.2017.)

PRILOZI I GRAFOVI - Službeni vjesnik Varaždinske županije, <http://www.glasila.hr/svvz>

Prilozi i grafovi

Tablica 1. Razlika između procjene utjecaja na okoliš i strateške procjene utjecaja na okoliš

Tablica 2. Proces postupka PUO, te propisi i rokovi

Tablica 3. Prikazani su neki od zahvata koji se nalaze u Uredbi o procjeni utjecaja zahvata na okoliš

Tablica 4. Prikazani su neki od zahvata za koje je nadležno Ministarstvo

Tablica 5. PUO u Varaždinskoj županiji od 2002. do 2005. godine

Tablica 6. PUO u Varaždinskoj županiji od 2006. do 2009. godine

Tablica 7. PUO u Varaždinskoj županiji od 2010. do 2013. Godine

Tablica 8. PUO u Varaždinskoj županiji od 2014. do 2017. godine

Tablica 9. Tablica prisustva zainteresirane javnosti kroz godine

Tablica 10. Prvo promatrano razdoblje OPUO

Tablica 11. Drugo promatrano razdoblje OPUO

Tablica 12. Treće promatrano razdoblje OPUO

Tablica 13. Četvrto promatrano razdoblje OPUO

Tablica 14. Peto promatrano razdoblje OPUO

Tablica 15. Šesto promatrano razdoblje OPUO

Graf 1. Distribucija provedenih PUO u Varaždinskoj županiji od 2002. do 2017. godine